

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-151-21

Druk nr 1820
Warszawa, 6 grudnia 2021 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy

- o dodatku osłonowym.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Klimatu i Środowiska.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o dodatku osłonowym¹⁾

Art. 1. 1. Dodatek osłonowy przysługuje:

- 1) osobie w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 oraz z 2021 r. poz. 1162, 1981 i 2105) nie przekracza kwoty 2100 zł oraz osobie w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych nie przekracza kwoty 1500 zł na osobę;
- 2) osobie, o której mowa w pkt 1, w przypadku gdy wysokość jej przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych przekracza kwotę, o której mowa w pkt 1, w wysokości różnicy między kwotą dodatku osłonowego a kwotą, o którą został przekroczony przeciętny miesięczny dochód w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

2. W przypadku gdy wniosek o wypłatę dodatku dla gospodarstwa domowego wieloosobowego, o którym mowa w ust. 1, złożyła więcej niż jedna osoba, dodatek ten przyznawany jest wnioskodawcy, który złożył wniosek jako pierwszy.

3. Dodatek osłonowy wynosi rocznie:

- 1) 400 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 2) 600 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) 850 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) 1150 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, ustawę z dnia 12 marca 2008 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, ustawę z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji oraz ustawę z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw.

4. W przypadku gdy wysokość dodatku osłonowego, ustalona zgodnie z ust. 1 pkt 2, jest niższa niż 20 zł, świadczenie to nie przysługuje.

5. Dodatek osłonowy przysługuje osobom, o których mowa w ust. 1, za okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. i jest wypłacany w dwóch ratach, w terminie do dnia 31 marca 2022 r. oraz do dnia 2 grudnia 2022 r., z wyłączeniem przypadków, w których odbiorca złożył wniosek później niż na 2 miesiące przed upływem tych terminów.

6. Wnioski o wypłatę dodatku osłonowego złożone po dniu 31 października 2022 r. nie podlegają rozpatrzeniu.

7. Dodatek osłonowy przyznaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji, na wniosek osoby, o której mowa w ust. 1.

8. Do ustalenia przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, o którym mowa w art. 1 ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 411 ust. 10j–10o i 10r ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 i 2127).

9. Do spraw o nienależnie pobrany dodatek osłonowy stosuje się odpowiednio art. 30 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

10. Dane osobowe przetwarzane w zakresie niezbędnym do wypłacenia dodatku osłonowego przechowuje się przez okres nie dłuższy niż 5 lat od dnia zaprzestania wypłacania tego dodatku.

11. Rada gminy określa, w drodze uchwały, wzór wniosku o wypłatę dodatku osłonowego.

Art. 2. 1. Wypłata dodatku osłonowego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej. Dodatek osłonowy wypłacają gminy.

2. Wojewodowie przekazują dotacje gminom w granicach kwot określonych na ten cel w budżecie państwa.

3. Gmina składa wojewodzie wniosek o przyznanie dotacji co kwartał, w terminie do 15. dnia miesiąca poprzedzającego dany kwartał.

4. Dotacje na dany kwartał są przekazywane gminom przez wojewodę, na podstawie wniosku, o którym mowa w ust. 2, w miesięcznych ratach. Nadpłata dotacji za kwartał może być zaliczana na poczet dotacji należnej w kwartale następnym, z wyjątkiem nadpłaty za dany rok, która podlega przekazaniu na rachunek właściwego urzędu wojewódzkiego, w terminie do dnia 20 stycznia następnego roku.

5. Jeżeli w wyniku połączenia lub podziału gmin nastąpiły zmiany w podstawie obliczania kwoty dotacji, wojewoda uwzględnia te zmiany od pierwszego dnia następnego miesiąca po ich wejściu w życie.

Art. 3. 1. Gminy otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatku osłonowego, w granicach kwot określonych na ten cel w ustawie budżetowej.

2. Przy ustalaniu wysokości dotacji celowej na realizację wypłat dodatku osłonowego, uwzględnia się koszty wypłacania odbiorcom dodatku osłonowego, w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych w gminie.

3. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta przedstawia wojewodzie, w terminie do 15. dnia miesiąca następującego po kwartale, rozliczenie dotacji z wyodrębnieniem liczby i kwoty wypłaconych dodatków osłonowych, sporządzone narastająco za okres od dnia 1 stycznia do dnia kończącego dany kwartał, z tym że zapotrzebowanie na dotację ustala się jako sumę tego zapotrzebowania obliczonego odrębnie dla każdego kwartału.

4. Wojewodowie przedstawiają ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych zbiorcze rozliczenie dotacji do końca miesiąca następującego po każdym kwartale.

Art. 4. 1. Sprzedawca energii elektrycznej lub paliw gazowych jest obowiązany do dołączenia do faktury informacji o dodatku osłonowym oraz o prawie do złożenia wniosku o jego wypłatę, każdorazowo do dnia 31 października 2022 r. lub oddzielnie, w przypadku gdy faktura jest wysyłana później niż w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, sposób przekazywania oraz wzór informacji załączanej do faktury, o której mowa w ust. 1, kierując się potrzebą zapewnienia przejrzystości i zrozumiałości informacji.

Art. 5. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 21 w ust. 1 po pkt 97a dodaje się pkt 97aa w brzmieniu:

„97aa) dodatek osłonowy przyznany na podstawie ustawy z dnia ... o dodatku osłonowym (Dz. U. poz. ...);”;

2) w art. 26 w ust. 7e zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1163, 1243, 1551, 1574, 1834, 1981, 2071, 2105, 2133 i 2232.

„Do dochodów, o których mowa w zdaniu pierwszym, nie zalicza się alimentów na rzecz dzieci, o których mowa w art. 6 ust. 4, świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 100a, zasiłku pielęgnacyjnego, dodatku energetycznego, o którym mowa w art. 5c ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716, z późn. zm.³⁾), oraz dodatku osłonowego, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia ... o dodatku osłonowym.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716, 868, 1093, 1505, 1642 i 1873) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 5g dodaje się art. 5ga i 5gb w brzmieniu:

„Art. 5ga. 1. Odbiorca wrażliwy energii elektrycznej i odbiorca wrażliwy paliw gazowych może złożyć odpowiednio do sprzedawcy energii albo sprzedawcy paliw gazowych wniosek o zastosowanie programu wsparcia wobec zaległych i bieżących należności za energię elektryczną albo paliwa gazowe lub świadczone usługi, zwanego dalej „programem wsparcia”, przedkładając kopię decyzji przyznającej dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2021).

2. Wniosek o zastosowanie programu wsparcia może także złożyć do sprzedawcy energii odbiorca energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, który jest stroną umowy kompleksowej albo umowy sprzedaży energii elektrycznej, jeżeli ten odbiorca lub członek jego gospodarstwa domowego jest osobą objętą opieką długoterminową domową, w związku z przewlekłą niewydolnością oddechową, wymagającą wentylacji mechanicznej. Do wniosku załącza się kopię kwalifikacji do uzyskania świadczenia w opiece długoterminowej domowej, odpowiadającą wymogom określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 31d ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.⁴).

3. Sprzedawcy energii oraz sprzedawcy paliw gazowych opracowują program wsparcia, który może obejmować:

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 868, 1093, 1505, 1642, 1873 i

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1292, 1559, 1773, 1834, 1981, 2105, 2120 i 2232.

- 1) zawarcie umowy w sprawie zaległych i bieżących należności za energię elektryczną albo paliwa gazowe lub świadczone usługi obejmującej:
 - a) odroczenie terminu ich płatności,
 - b) rozłożenie ich na raty,
 - c) ich umorzenie, lub
 - d) odstąpienie od naliczania odsetek za ich nieterminową zapłatę;
- 2) zawieszenie postępowania egzekucyjnego należności za energię elektryczną albo paliwa gazowe lub świadczone usługi;
- 3) inne formy wsparcia stosowane przez sprzedawcę energii albo sprzedawcę paliw gazowych.

4. Sprzedawca energii lub paliw gazowych jest obowiązany do rozpatrzenia wniosku o zastosowanie programu wsparcia w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku i do poinformowania odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej, odbiorcy wrażliwego paliw gazowych albo odbiorcy, o którym mowa w ust. 2, o zastosowanym rozwiązaniu, o którym mowa w ust. 3.

Art. 5gb. 1. Ubóstwo energetyczne oznacza sytuację, w której gospodarstwo domowe prowadzone przez jedną osobę lub przez kilka osób wspólnie w samodzielny lokalu mieszkalnym lub w budynku mieszkalnym jednorodzinnym, w którym nie jest wykonywana działalność gospodarcza, nie może zapewnić sobie wystarczającego poziomu ciepła, chłodu i energii elektrycznej do zasilania urządzeń i do oświetlenia, w przypadku gdy gospodarstwo domowe łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) osiąga niskie dochody;
- 2) ponosi wysokie wydatki na cele energetyczne;
- 3) zamieszkuje w lokalu lub budynku o niskiej efektywności energetycznej.

2. Kryteria ubóstwa energetycznego kwalifikujące do programów redukcji ubóstwa energetycznego określa się każdorazowo w programach wprowadzających instrumenty redukcji ubóstwa energetycznego.”;

2) w art. 6b:

- a) w ust. 3 zdanie drugie i trzecie otrzymują brzmienie:

„Przedsiębiorstwo energetyczne w powiadomieniu, o którym mowa w zdaniu pierwszym, informuje również, że wznowienie dostarczania energii elektrycznej może nastąpić pod nieobecność odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w obiekcie lub lokalu, bez odrębnego powiadomienia tego odbiorcy,

a także informuje odbiorcę wrażliwego energii elektrycznej o możliwości złożenia wniosku, o którym mowa w art. 6f. Urządzenia, instalacje lub sieci odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym powinny być przygotowane przez tego odbiorcę w sposób umożliwiający ich bezpieczną eksploatację po wznowieniu dostarczania energii elektrycznej, zgodną z odrębnymi przepisami.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a–3d w brzmieniu:

„3a. Sprzedawca energii elektrycznej wraz z powiadomieniem, o którym mowa w ust. 3, przekazuje odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym informację o rozwiązaniu alternatywnym w stosunku do wstrzymania dostaw energii elektrycznej stosowanym przez tego sprzedawcę.

3b. Rozwiązanie alternatywne, o którym mowa w ust. 3a, może odnosić się do źródeł wsparcia w celu uniknięcia wstrzymania dostaw energii elektrycznej, systemów przedpłat, audytów energetycznych, usług doradztwa w zakresie energii elektrycznej, alternatywnych planów płatności, doradztwa w zakresie zarządzania długiem lub wstrzymania dostaw energii elektrycznej na wskazany okres i nie może powodować dodatkowych kosztów dla odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, którym grozi wstrzymanie dostaw.

3c. Rozwiązanie alternatywne, o którym mowa w ust. 3a, stosowane jest przez sprzedawcę energii elektrycznej w stosunku do odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym na uzasadniony wniosek tego odbiorcy złożony w terminie 14 dni od dnia doręczenia temu odbiorcy powiadomienia, o którym mowa w ust. 3.

3d. Rozwiązaniem alternatywnym, o którym mowa w ust. 3a, stosowanym przez wszystkie przedsiębiorstwa energetyczne w stosunku do odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej oraz odbiorcy, o którym mowa w art. 5ga ust. 2, jest zakaz wstrzymywania dostaw energii elektrycznej do tego odbiorcy, w okresie od dnia 1 listopada do dnia 31 marca oraz w soboty, w dni uznane ustawowo za wolne od pracy w rozumieniu ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1920) i w dni poprzedzające te dni. W powiadomieniu, o którym mowa w ust. 3, przedsiębiorstwo energetyczne informuje odbiorcę energii elektrycznej w gospodarstwie domowym o możliwości złożenia wniosku, o którym mowa w art. 6f.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 12 marca 2008 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369 oraz z 2021 r. poz. 794, 803 i 1981) w art. 8 w ust. 4 w pkt 13 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 14 i 15 w brzmieniu:

- „14) kwotę dodatku energetycznego, o którym mowa w art. 5c ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716, z późn. zm.⁵⁾);
- 15) kwotę dodatku osłonowego, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia ... o dodatku osłonowym (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 8. W ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2021 r. poz. 332 i 1047) w art. 49 ust. 2c otrzymuje brzmienie:

„2c. 25% środków uzyskanych ze sprzedaży w drodze aukcji uprawnień do emisji, z wyłączeniem środków, o których mowa w ust. 2a, i po wyłączeniu środków pieniężnych przeznaczonych na dodatki osłonowe, o których mowa w art. 13 ustawy z dnia... o dodatku osłonowym (Dz. U. poz. ...), począwszy od dnia 1 stycznia 2020 r., nie więcej niż 1766,9 mln zł w 2020 r. i nie więcej niż 988,18 mln zł w 2021 r., przekazuje się do Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych (Dz. U. z 2021 r. poz.1896).”.

Art. 9. W ustawie z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1842) w art. 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Świadczenie uzupełniające przysługuje osobom uprawnionym, które nie posiadają prawa do świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych albo suma tych świadczeń o charakterze innym niż jednorazowe, wraz z kwotą wypłacaną przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych, z wyłączeniem renty rodzinnej przyznanej w okolicznościach, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291, 353 i 794), zasiłku pielęgnacyjnego, dodatku energetycznego, o którym mowa w art. 5c ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716, z późn. zm.⁶⁾), dodatku osłonowego, o którym

⁵⁾ Patrz odnośnik nr 3.

mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia ... o dodatku osłonowym (Dz. U. poz.) oraz innych dodatków i świadczeń wypłacanych wraz z tymi świadczeniami na podstawie odrębnych przepisów przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń, nie przekracza kwoty 1700 zł miesięcznie.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1093, 1505 i 1642) w art. 36 w ust. 2 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „i mogą być zmieniane.”.

Art. 11. Do spraw dotyczących przyznania dodatku energetycznego, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 12. Wnioski o wypłatę dodatku, o którym mowa w art. 5c ustawy zmienianej w art. 6, złożone w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. pozostawia się bez rozpoznania.

Art. 13. 1. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na dodatki osłonowe wynosi:

- 1) w 2022 r. – 4 100 000 000 zł;
- 2) w latach 2023–2031 – 0 zł.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1.

3. W przypadku gdy wykorzystanie środków w pierwszym półroczu roku budżetowego wyniesie więcej niż 65% środków, o których mowa w ust. 1, wysokość wskaźnika procentowego ulega obniżeniu w drugiej połowie tego roku budżetowego zgodnie z ust. 4.

4. Poziom obniżenia wskaźnika procentowego, o którym mowa w ust. 3, oblicza się jako połowę różnicy między faktycznym wykorzystaniem środków, wyrażonym w procentach, w pierwszym półroczu roku budżetowego, a wielkością 65%.

5. Jeżeli poziom wskaźnika procentowego, o którym mowa w ust. 3, ulegnie obniżeniu, minister właściwy do spraw finansów publicznych ogłosi, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość dodatku osłonowego.

⁶⁾ Patrz odnośnik nr 3.

Art. 14. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem art. 4 i art. 6 pkt 1 w zakresie dodawanego art. 5ga oraz pkt 2, które wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel wydania aktu prawnego

W 2021 r. na unijnym i krajowym rynku obserwuje się znaczący wzrost cen energii elektrycznej i gazu ziemnego. Jest on wynikiem oddziaływania szeregu nakładających się na siebie czynników, do których należą: rekordowe ceny uprawnień na rynku ETS, niesprzyjające warunki pogodowe (mroźna zima, wyjątkowo bezwietrzna wiosna i lato), budzące wątpliwości praktyki dominującego dostawcy gazu ziemnego do UE, niski poziom zapelnienia magazynów gazu ziemnego oraz zwiększony popyt na zasoby związany z ożywieniem gospodarczym po pandemii Covid-19. Ceny energii elektrycznej i paliw nie pozostają bez negatywnego wpływu na inflację – której poziom wyraźnie wzrasta od początku 2021 r. Z danych komunikatu Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że ceny towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) w listopadzie 2021 r. w porównaniu z analogicznym miesiącem ubiegłego roku wzrosły aż o 7,7%.

Sytuacja ta wywołuje obawę przed obniżeniem stopy życiowej. W tym kontekście należy mieć na uwadze, że wzrosty cen energii elektrycznej dotyczą wszystkich konsumentów, ponieważ przekładają się na rosnące ceny dóbr konsumpcyjnych, głównie wzrost cen żywności. Niemniej ich skutki są najmocniej odczuwane przez gospodarstwa domowe dotknięte ubóstwem energetycznym oraz gospodarstwa domowe o niższych dochodach, gdyż koszty energii pochłaniają znaczną część ich budżetów domowych. Aby przeciwdziałać tej niekorzystnej sytuacji, konieczne jest wdrożenie mechanizmów wspierających potrzebujących pomocy obywateli, które szybko zniwelują skutki rosnącej inflacji i wspomogą odpowiednio polskie gospodarstwa domowe w zależności od stopnia ich zamożności (tj. określonych kryteriów dochodowych)

Projektowana ustawa ma na celu zapewnienie wsparcia dla dużej grupy ok. 6,84 mln gospodarstw domowych w Polsce, w tym również gospodarstw najuboższych energetycznie, w pokryciu części kosztów energii oraz w pokryciu powiązanych z nimi rosnących cen żywności. Proponowane wsparcie finansowe w postaci dodatku osłonowego wspomogę ich budżety oraz zwiększy poczucie bezpieczeństwa energetycznego i socjalnego. Dodatek osłonowy jest częścią przedstawionej w listopadzie 2021 r. przez Prezesa Rady Ministrów tarczy antyinflacyjnej – rozwiązaniem przygotowanym jako narzędzie pomocowe gospodarstwom domowym w 2022 r.

Chcąc wypracować mechanizmy wsparcia odbiorców i określenia granic ubóstwa energetycznego, a także stworzyć instrumenty, które przyczynią się do zniwelowania tego

zjawiska, na mocy zarządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 22 lutego 2021 r. (Dz. Urz. Min. Klim. poz. 18) powołany został Zespół do spraw wsparcia odbiorcy wrażliwego oraz redukcji ubóstwa energetycznego w Polsce, zwany dalej „Zespołem”, będący organem opiniodawczo-doradczym Ministra Klimatu i Środowiska. Zawarte w przedmiotowym projekcie *ustawy o dodatku osłonowym* w dużym zakresie propozycje przepisów, stanowiły przedmiot prac ww. Zespołu.

2. Aktualny stan prawny w dziedzinie, której dotyczy projekt ustawy

W aktualnym stanie prawnym nie funkcjonuje dodatek osłonowy. Jest to całkowicie nowe narzędzie, które ma zrównoważyć dużej ilości gospodarstw domowych (ok. 6,84 mln tj. ok. 52% wszystkich gospodarstw domowych w Polsce) rosnące ceny energii oraz żywności.

Obecnie w polskim porządku prawnym uregulowana została natomiast kwestia odbiorców wrażliwych energii elektrycznej oraz dodatku energetycznego. Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 3 pkt 13c *ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne* (Dz. U. z 2021 r. poz. 716, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Prawo energetyczne”, odbiorca wrażliwy energii elektrycznej został zdefiniowany jako osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych* (Dz. U. z 2021 r. poz. 2021), która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczenia energii elektrycznej.

Odbiorcy wrażliwemu przysługuje dodatek energetyczny, którego procedura przyznawania została uregulowana w art. 5c-5g *ustawy – Prawo energetyczne*. Na tej podstawie dodatek energetyczny wynosi nie więcej niż 30% iloczynu limitu zużycia energii elektrycznej oraz średniej ceny energii elektrycznej dla odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym. Zgodnie z art. 5c ust. 3 wysokość limitu zużycia wynosi:

- 1) 900 kWh w roku kalendarzowym dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną;
- 2) 1250 kWh w roku kalendarzowym dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób;
- 3) 1500 kWh w roku kalendarzowym dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób.

Minister właściwy do spraw energii ogłasza w drodze obwieszczenia, w terminie do 30 kwietnia każdego roku, wysokość dodatku energetycznego na kolejne 12 miesięcy. Dodatek przyznawany jest przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, w drodze decyzji, na wniosek, do którego należy dołączyć kopię umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży

energii elektrycznej – art. 5d ustawy – Prawo energetyczne.

Zgodnie z art. 5e ustawy – Prawo energetyczne, dodatek energetyczny jest wypłacany odbiorcom wrażliwym energii elektrycznej do 10. dnia każdego miesiąca z góry, z wyjątkiem stycznia, kiedy to wypłaca się go do dnia 30 stycznia danego roku.

Wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej i wypłacają go gminy, które otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie jego wypłaty, w granicach kwot określonych na ten cel w ustawie budżetowej (art. 5f ustawy – Prawo energetyczne).

Na podstawie art. 5g ustawy – Prawo energetyczne, wojewodowie przekazują dotacje gminom. Te z kolei przedstawiają wojewodom rozliczenie dotacji sporządzone narastająco za okres od dnia 1 stycznia do dnia kończącego dany kwartał, z tym że zapotrzebowanie na dotację ustala się jako sumę tego zapotrzebowania obliczonego odrębnie dla każdego kwartału. Natomiast wojewodowie przedstawiają ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych zbiorcze rozliczenie dotacji do końca miesiąca następującego po każdym kwartale.

W obecnie obowiązujących przepisach prawa nie ma regulacji definiującej pojęcie ubóstwa energetycznego.

3. Różnica między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

W stosunku do obowiązujących przepisów, w projekcie ustawy wprowadza się propozycje zmian w zakresie:

- wprowadzenia definicji odbiorcy dodatku osłonowego,
- kryteriów, wysokości oraz procedury przyznawania dodatku osłonowego,
- wprowadzenia zakazu wstrzymania dostaw do odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej, w przypadku gdy posiada on zaległości w płatnościach za energię elektryczną w tzw. miesiącach zimowych,
- możliwości zwrócenia się przez odbiorcę wrażliwego energii elektrycznej oraz odbiorcę wrażliwego paliw gazowych z wnioskiem odpowiednio do sprzedawcy energii elektrycznej albo sprzedawcy gazu o zastosowanie programu wsparcia wobec zaległych i bieżących należności za energię elektryczną albo paliwa gazowe lub świadczone usługi,
- ochrony przed wstrzymaniem dostaw energii elektrycznej dla osób objętych opieką długoterminową w warunkach domowych, w związku z przewlekłą niewydolnością oddechową, wymagających wentylacji mechanicznej,

- wprowadzenia definicji ubóstwa energetycznego, o ogólnym i uniwersalnym charakterze, który pozostawia możliwość doprecyzowania i zawężania kryteriów definicji dla poszczególnych programów wsparcia lub redukcji ubóstwa w przyszłości, w zależności od celu ich zastosowania.

4. Opis najważniejszych rozwiązań projektu ustawy

a) odbiorca dodatku osłonowego

Zgodnie z zaproponowanymi przepisami dodatek osłonowy przysługiwał będzie gospodarstwu domowemu, którego dochody nie przekraczają 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

Dodatek osłonowy będzie przyznawany na podstawie dwóch kryteriów dochodowych, co pozwoli prawidłowo oszacować koszty całego systemu.

Jednocześnie obowiązywać będzie tzw. zasada złotówka za złotówką co oznacza, iż dodatek osłonowy będzie przyznawany nawet po przekroczeniu kryterium dochodowego, a kwota dodatku będzie pomniejszana o kwotę tego przekroczenia. Minimalna kwota wypłacanych dodatków osłonowych będzie wynosić 20 zł. Poniżej 20 zł kwota dodatku osłonowego nie będzie wypłacana.

Na czas wypłaty dodatku osłonowego tj. na cały 2022 rok zawieszają się wypłaty dodatków energetycznych, ponieważ dodatki osłonowe w szerszym zakresie i w sposób bardziej kompleksowy niż w aktualnym stanie prawnym wspomogą odbiorców. Beneficjentami dodatku osłonowego będą bowiem nie tylko odbiorcy wrażliwi energii elektrycznej, ale także gospodarstwa domowe, które dziś z uwagi na nadmetraż przypadający na osobę w zamieszkiwanym lokalu, zostały wykluczone z przyznania dodatku mieszkaniowego w rozumieniu przepisów ustawy o dodatkach mieszkaniowych. Dotyczyć to będzie w szczególności odbiorców wrażliwych energii elektrycznej samotnie zamieszkujących domy jednorodzinne w małych miejscowościach i na wsiach, w trudnej sytuacji materialnej.

Przyjęte kryteria dochodowe dodatku osłonowego pozwolą w trudnym ekonomicznie roku 2022 objąć wsparciem różne grupy beneficjentów znajdujących się w trudniejszej sytuacji materialnej. Przykładowo, obejmą emerytów ze świadczeniem poniżej minimalnej emerytury czy emerytów i rencistów ze świadczeniem równym najniższej emeryturze, co pozwoli częściowo pokryć płatności z tytułu energii elektrycznej tym odbiorcom, którzy ze względu na niskie dochody są zagrożeni ubóstwem energetycznym, w zakresie, w jakim ubóstwo energetyczne pokrywa się z ubóstwem dochodowym. Należy wskazać, że osoby te wymagają szczególnej opieki, gdyż często ze względu na swój wiek, stan zdrowia czy

samotność mają trudności z samodzielnym egzystowaniem, a ponoszone wydatki za energię elektryczną, żywność i leki wpływają znacząco na ich budżet domowy. Udzielenie pomocy finansowej, w formie dodatku osłonowego pozwoli poprawić ich sytuację życiową oraz zwiększy ich poczucie bezpieczeństwa w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych - dostępu do energii elektrycznej oraz zakupu żywności.

Wydzielenie kryteriów dochodowych w podziale na gospodarstwa jednoosobowe i wieloosobowe ma szczególne znaczenie w obliczu zmian wynikających z transformacji energetycznej Polski i dynamicznie zmieniających się cen energii, a także ponoszonych kosztów. W największym stopniu na problemy związane z opłacaniem rachunków za energię elektryczną oraz ponoszeniem kosztów żywności narażone będą rodziny wielodzietne. Z racji większego zużycia energii, związanego także ze zmianą sposobu życia w wyniku pandemii Covid-19 (praca i nauka zdalna) oraz większych konsumpcyjnych obciążeń budżetu gospodarstw domowych, potrzebują one wsparcia w tym zakresie. Wiele rodzin wielodzietnych, mimo dużego wsparcia programami socjalnymi, boryka się z problemami finansowymi, które nie tylko obniżają standard ich życia, ale mogą także być przyczyną wykluczenia społecznego w środowisku lokalnym. Ubóstwo dochodowe jest więc dla nich nie tylko problemem materialnym, ale i społecznym. Objęcie dodatkem osłonowym takich rodzin pozwoli więc skutecznie wesprzeć ich sytuację materialno-bytową i socjalną, co wpłynie na jakość ich życia i zniweluje negatywne skutki inflacji w 2022 r. Dodatkowo, dodatek ten będzie również stanowił wsparcie w tym trudnym okresie, jakim jest pandemia Covid-19.

Należy zaznaczyć, iż zaproponowane kryteria dochodowe obejmą także beneficjentów pomocy socjalnej, którzy są jednocześnie bardzo zagrożeni ubóstwem energetycznym. Niskie dochody tych osób wpływają bezpośrednio na jakość ich życia i sprawiają, że ciężko im funkcjonować w społeczeństwie ze względu na trudną sytuację finansowo-materialną. Bardzo często takie osoby mają problem nie tylko z opłacaniem rachunków za energię elektryczną, ale także z zaspokojeniem innych podstawowych potrzeb życiowych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania (żywność, ubrania, leki). Pomoc w postaci przyznania osobom spełniającym założone kryteria dochodowe dodatku osłonowego, wpłynie pozytywnie na ich budżety i zwiększy nie tylko ich poczucie bezpieczeństwa, ale również ułatwi dostęp do podstawowej usługi użyteczności publicznej jaką jest energia elektryczna.

Warto wspomnieć, że wskazane progi dochodowe korelują z kryteriami dochodowymi do dofinansowania w ramach Programu Czyste Powietrze. Podstawowym celem Programu jest walka ze smogiem, poprawa jakości powietrza oraz wzrost efektywności energetycznej,

co przekłada się nie tylko na jakość życia poszczególnego beneficjenta niniejszego Programu, ale również całego społeczeństwa. Dodatkowo Program Czyste Powietrze przyczynia się do redukcji ubóstwa energetycznego w Polsce. Czyste powietrze jest dobrem, o które każdy obywatel powinien dbać, a przyznanie dofinansowań gospodarstwom domowym o wskazanych progach dochodowych pozwoli w większym stopniu osiągnąć te cele, a także wpłynie na poprawę zdrowia obywateli.

Proponowany zakres beneficjentów dodatku, grupy osób uprawnionych do otrzymania dodatku osłonowego, wpłynie na znaczące zwiększenie ilości składanych wniosków. Aby zmniejszyć obciążenie obsługowe po stronie gmin zaproponowano, aby dodatek osłonowy był wypłacany dwa razy do roku, tj. pierwsza rata do dnia 31 marca 2022 r. i druga rata do dnia 2 grudnia 2022 r. Dodatek osłonowy obowiązuje w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2022 r. Ponadto warto wskazać, iż zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834), do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej, m.in. wypłaty przedmiotowego dodatku, upoważnione mogą być również inne organy

Wzór formularza o wypłatę dodatku osłonowego będzie określany w drodze uchwały przez radę gminy. Zapewnia to gminom swobodę i elastyczność w jego przygotowaniu, modyfikowaniu, a także daje możliwość opierania się na już istniejących wzorach – np. wniosku z programu Czyste Powietrze.

Projekt ustawy przewiduje zróżnicowanie stawki rocznego dodatku osłonowego i dokonuje podziału na 4 grupy gospodarstw domowych. W związku z powyższym w projekcie proponuje się następujące stawki dodatku osłonowego:

- 1) dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną – 400 zł
- 2) dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób – 600 zł;
- 3) dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób – 850 zł
- 4) dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób – 1150 zł.

Operacyjnie wdrażane zmiany nie będą wymagały nowych procedur, weryfikacja progów dochodowych odbywa się już dzisiaj w gminach przy weryfikacji uprawnień beneficjentów do kwalifikacji do wsparcia w ramach Programu Czyste Powietrze (zmienia się jedynie wysokości weryfikowanych progów dochodowych).

b) inne rozwiązania szczegółowe w zakresie wsparcia odbiorców wrażliwych energii elektrycznej i paliw gazowych

W projekcie ponadto proponuje się wzmocnienie ochrony odbiorcy wrażliwego także rozwiązaniami o charakterze niefinansowym.

Pierwszym z nich jest zakaz wstrzymania dostaw odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej, w przypadku gdy posiada on zaległości w płatnościach za energię elektryczną w tzw. miesiącach zimowych, określonych w przepisach ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611 oraz z 2021 r. poz. 11 i 1243), tj. w okresie od dnia 1 listopada do dnia 31 marca każdego roku, w soboty, w dni uznane ustawowo za wolne od pracy w rozumieniu ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1920) oraz w dni poprzedzające te dni.

Należy zauważyć, że w projekcie wprowadzono również zapisy chroniące przed wstrzymaniem dostaw energii elektrycznej osoby objęte opieką długoterminową w warunkach domowych, w związku z przewlekłą niewydolnością oddechową, wymagających wentylacji mechanicznej.

Kolejnym rozwiązaniem jest zapewnienie możliwości zwrócenia się przez odbiorcę wrażliwego energii elektrycznej i odbiorcę wrażliwego paliw gazowych do sprzedawcy energii albo paliw gazowych z wnioskiem o zastosowanie programu wsparcia wobec zaległych i bieżących należności za energię elektryczną albo paliwa gazowe lub świadczone usługi, zwanym dalej „programem wsparcia”.

Program ten może obejmować:

- 1) zawarcie umowy w sprawie zaległych i bieżących należności za energię elektryczną albo paliwa gazowe lub świadczone usługi obejmującej:
 - a) odroczenie terminu ich płatności,
 - b) rozłożenie na raty,
 - c) umorzenie, lub
 - d) odstąpienie od naliczania odsetek za nieterminową zapłatę;
- 2) zawieszenie postępowania egzekucyjnego należności za energię elektryczną albo paliwa gazowe lub świadczone usługi;
- 3) inne formy wsparcia stosowane przez sprzedawcę energii albo sprzedawcę paliw gazowych.

Rozwiązanie to ma zapobiec popadnięciu w niewypłacalność w sytuacji, w której odbiorca wrażliwy i zależny od aparatury podtrzymującej życie ze względu na problemy, w tym finansowe, nie może uregulować zaległości, a także wie, iż nie będzie mógł uregulować na czas bieżących płatności za energię elektryczną lub świadczone usługi. Każdy ze sprzedawców energii albo paliw gazowych zobowiązany jest do zastosowania przynajmniej jednego z wybranych przez siebie wariantów programu wsparcia. We wniosku

do przedsiębiorstwa energetycznego odbiorca może zaproponować preferowane przez siebie rozwiązanie, nie jest to jednak wiążące względem sprzedawcy.

Powyższe ma na celu potwierdzenie statusu odbiorcy wrażliwego lub w przypadku odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, który jest stroną umowy kompleksowej albo umowy sprzedaży energii elektrycznej, jeżeli odbiorca ten lub członek jego gospodarstwa domowego jest osobą objęta opieką długoterminową w warunkach domowych, w związku z przewlekłą niewydolnością oddechową, wymagającą wentylacji mechanicznej – kwalifikację do objęcia opieką w warunkach domowych. Sprzedawca jest obowiązany do rozpatrzenia wniosku odbiorcy w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku i poinformowania odbiorcy o zastosowanym rozwiązaniu.

Należy zauważyć, że nałożenie na przedsiębiorstwa energetyczne obowiązku podejmowania niefinansowych działań ochronnych wskazane zostało także w *dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniającą dyrektywę 2012/27/UE*, zwaną dalej „dyrektywą 2019/944”, wobec czego koszty takich działań powinny być w kalkulowane w koszty prowadzenia działalności przedsiębiorstw. Jednocześnie w projekcie ustawy umożliwiono sprzedawcom elastyczne podejście do sytuacji każdego odbiorcy, przez możliwość wybrania najbardziej adekwatnej formy wsparcia.

Na przedsiębiorstwa energetyczne nałożono także obowiązek poinformowania odbiorców w gospodarstwach domowych, którym grozi wstrzymanie dostaw energii elektrycznej, o możliwości zastosowania rozwiązania alternatywnego, które może odnosić się do źródeł wsparcia w celu uniknięcia wstrzymania dostarczania energii elektrycznej, systemów przedpłat, audytów energetycznych, usług doradztwa w zakresie energii elektrycznej, alternatywnych planów płatności, doradztwa w zakresie zarządzania długiem lub odstąpienia/zaniechania wstrzymania dostaw energii elektrycznej na wskazany okres i nie mogą generować dodatkowych kosztów dla odbiorców, którym grozi wstrzymanie dostaw. Przedsiębiorstwo energetyczne, wywiązując się z obowiązku informacyjnego, wskazuje jednak konkretne, stosowane przez nie rozwiązanie alternatywne. Wnioskodawca może więc złożyć wniosek o zastosowanie rozwiązania alternatywnego tylko w zakresie wskazanym wcześniej przez przedsiębiorstwo.

c) ubóstwo energetyczne

Zgodnie z przepisami unijnymi, m.in. dyrektywą 2019/944 oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady 2018/1999 z dnia 11 grudnia w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, państwa członkowskie powinny wprowadzić

środki niezbędne do ochrony odbiorców wrażliwych i dotkniętych ubóstwem energetycznym na rynku wewnętrznym energii elektrycznej.

Art. 29 dyrektywy 2019/944 stanowi, że *„Oceniając liczbę gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym państwa członkowskie ustanawiają i publikują zestaw kryteriów, które mogą obejmować niskie dochody, wysoki udział wydatków na energię w dochodzie do dyspozycji oraz niską efektywność energetyczną.”*

W dodawanym do ustawy – Prawo energetyczne art. 5gb zaproponowano, aby ubóstwo energetyczne definiować w sposób, jaki został zaprezentowany przy realizacji projektu *„Wsparcie techniczne zdefiniowania, mierzenia i monitorowania ubóstwa energetycznego w Polsce”*, wykonanego przez IBS, E&Y w 2018 r. dla Komisji Europejskiej we współpracy z ówczesnym Ministerstwem Energii.

W projekcie ustawy zaproponowano następującą definicję: *„Ubóstwo energetyczne oznacza sytuację, w której gospodarstwo domowe prowadzone przez jedną osobę lub przez kilka osób wspólnie w samodzielnym lokalu mieszkalnym lub w budynku, w którym nie jest wykonywana działalność gospodarcza związana z jego prowadzeniem, nie jest w stanie zapewnić sobie wystarczającego poziomu ciepła, chłodu, oświetlenia i energii elektrycznej do zasilania urządzeń, w wyniku połączenia niskich dochodów, wysokich wydatków na cele energetyczne i niskiej efektywności energetycznej.”*

Powyższa definicja jest w ocenie projektodawców najbardziej rekomendowaną ze względu na jej ogólny i uniwersalny charakter, który pozostawia możliwość doprecyzowania i zawężania kryteriów definicji dla poszczególnych programów wsparć w przyszłości w zależności od celu ich zastosowania.

Jak zaznaczono w Zaleceniach Komisji Europejskiej (UE) 2020/1563 z dnia 14 października 2020 r. dotyczących ubóstwa energetycznego, zjawisko to może wynikać z wielu różnych okoliczności (np. niestabilne ceny na rynku energii, niska efektywność energetyczna, czynniki społeczno-gospodarcze), co powoduje, że rozwiązanie tego problemu jest złożone. W tym kontekście trzeba mieć na uwadze, że zwalczanie tego zjawiska, w zależności od sytuacji, wymaga zróżnicowanych i dopasowanych rozwiązań. Tutaj należy podkreślić rolę władz regionalnych i lokalnych (co również wskazywano w ww. zaleceniach KE), posiadających najlepszą wiedzę w zakresie identyfikacji najważniejszych potrzeb i wyzwań społeczno-finansowych, przed którymi stoją gospodarstwa domowe dotknięte lub zagrożone ubóstwem energetycznym. Dlatego też w projekcie ustawy zaproponowano, aby kryteria ubóstwa energetycznego kwalifikujące do programów redukcji ubóstwa

energetycznego były każdorazowo określone w programach samorządowych i regulacjach ustawowych wprowadzających instrumenty jego redukcji.

Istotnym jest, aby przy ustalaniu poszczególnych programów stosować się do Zaleceń Komisji Europejskiej (UE) 2020/1563 z dnia 14 października 2020 r. dotyczących ubóstwa energetycznego.

d) przepisy przejściowe

W projekcie proponuje się, aby do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy dotyczących decyzji przyznających dodatek energetyczny stosować przepisy dotychczasowe. Wnioski o wypłatę dodatku osłonowego złożone w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. pozostawia się bez rozpoznania.

W celu umożliwienia jak najszybszego skorzystania z dodatku osłonowego, proponuje się wejście w życie regulacji w dniu następującym po dniu ogłoszenia ustawy.

e) reguła wydatkowa

Zgodnie z art. 50 ust. 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.), w projekcie ustawy przewidziany został maksymalny limit wydatków z budżetu państwa na dodatek osłonowy na rok 2022. Wyniesie on 4,1 mld złotych.

Środki przeznaczone na wypłatę dodatku osłonowego pochodzić będą z budżetu państwa, w tym w szczególności ze sprzedaży w drodze aukcji uprawnień do emisji, o których mowa w ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2021 r. poz. 332 i 1047) - pomniejszając przychody Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji oraz planowanego do utworzenia, zgodnie z rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (UA7), Funduszu Transformacji Energetycznej.

5. Wejście w życie

Zgodnie z art. 14 projektu ustawy proponuje się, aby weszła ona w życie w dniu następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów art. 4, art. 6 pkt 1 w zakresie dodawanego art. 5ga oraz art. 6 pkt 2, które wchodzi w życie po upływie 1 miesiąca od dnia ogłoszenia. Przesunięcie terminu wejścia w życie powyższych regulacji wiąże się z koniecznością zapewnienia sprzedawcom energii elektrycznej odpowiedniego czasu na dostosowanie do wynikających z tych przepisów obowiązków.

6. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

W ocenie projektodawców projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

7. Notyfikacja

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239 poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

8. Wpływ na mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców

Projekt ustawy nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej i nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

9. Konsultacje projektu

Projekt przedmiotowej regulacji, zgodnie z wymogami określonymi w art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 o działalności lobbingskiej w procesie stosowania prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Na podstawie § 98 w zw. z § 99 ust 3 oraz § 92 uchwały nr 190 Rady Ministrów – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn.zm.) projekt został skierowany bezpośrednio do rozpatrzenia przez Radę Ministrów w trybie obiegowym, z pominięciem etapu uzgodnień międzyresortowych, konsultacji publicznych i opiniowania oraz rozpatrzenia przez właściwe komitety wskazane w harmonogramie prac.

Pilne procedowanie oraz priorytetowe traktowanie projektowanej regulacji jest zasadne z uwagi na konieczność niezwłocznego wdrożenia instrumentów osłonowych zawartych w projekcie w związku z postępującym wzrostem cen energii, wzrostem cen żywności oraz dynamiczną sytuacją na rynku.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o dodatku osłonowym</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Klimatu i Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Piotr Dziadzio – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Anna Bednarska Naczelnik Wydziału Rynku Detalicznego i Sieci Inteligentnych w Departamencie Elektroenergetyki i Gazu e-mail: anna.bednarska@mos.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 30.11.2021</p> <p>Źródło: Decyzja PRM/RM:</p> <p>Nr w wykazie prac UD320</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W 2021 r. na unijnym i krajowym rynku obserwuje się znaczący wzrost cen energii elektrycznej i gazu ziemnego. Jest on wynikiem oddziaływania szeregu nakładających się na siebie czynników, do których należą: rekordowe ceny uprawnień na rynku ETS, niesprzyjające warunki pogodowe (mroźna zima, wyjątkowo bezwietrzna wiosna i lato), budzące wątpliwości praktyki dominującego dostawcy gazu ziemnego do UE, niski poziom zapelnienia magazynów gazu ziemnego oraz zwiększony popyt na zasoby związany z żywieniem gospodarczym po pandemii Covid-19. Ceny energii elektrycznej i paliw nie pozostają bez negatywnego wpływu na inflację – której poziom wyraźnie wzrasta od początku 2021 r.

Sytuacja ta wywołuje niepokoje społeczne i obawę przed obniżeniem stopy życiowej. W tym kontekście należy mieć na uwadze, że wzrosty cen energii elektrycznej i gazu ziemnego przekładają się na rosnące ceny dóbr konsumpcyjnych, głównie wzrost cen żywności. Wzrosty te dotyczą wszystkich konsumentów, niemniej ich skutki są najmocniej odczuwane przez gospodarstwa domowe, w tym te o niższych dochodach oraz dotknięte ubóstwem energetycznym. Aby przeciwdziałać tej negatywnej sytuacji, koniecznym jest wdrożenie szybkich mechanizmów wspierających finansowo najbardziej potrzebujących pomocy obywateli.

Proponowany *projekt ustawy o dodatku osłonowym* ma na celu zapewnienie wsparcia dla dużej części gospodarstw domowych mieszkańców Polski, obejmując także wsparcie dla odbiorców wrażliwych energii elektrycznej. Kluczowe zagadnienia stanowiące podstawę projektowanej ustawy dotyczą wprowadzenia dodatku osłonowego dla potrzebujących gospodarstw domowych, rozszerzenia środków ochrony odbiorców wrażliwych energii elektrycznej, odbiorców wrażliwych paliw gazowych, a także zdefiniowania pojęcia ubóstwa energetycznego.

Projektowana regulacja, w celu zagwarantowania kompleksowej ochrony odbiorców wrażliwych, wprowadza obowiązek funkcjonowania w ramach działalności sprzedawców energii i paliw gazowych „programu wsparcia” – rozwiązań alternatywnych obejmujących m.in. zakaz wstrzymywania dostaw energii elektrycznej we wskazanych szczegółowo w projekcie terminach.

Wprowadzenie proponowanych przepisów pozwoli na ochronę szerokiej grupy gospodarstw domowych w tym także najsłabszej grupy odbiorców końcowych, łagodząc skutki ich niekorzystnej sytuacji ekonomiczno-finansowej, zapewniając jednocześnie ciągłość dostaw i zwiększając ich poczucie bezpieczeństwa energetycznego i ekonomicznego.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

W projekcie ustawy zapewnia się ochronę mniej zamożnym gospodarstwom domowym, którym przysługiwał będzie dodatek osłonowy, wzmacnia się ochronę odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej i paliw gazowych oraz definiuje się pojęcie ubóstwa energetycznego.

Dodatek osłonowy przysługiwał będzie gospodarstwom domowym, które mają dochody nieprzekraczające 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym, bądź 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. Będzie on stanowił wsparcie dla najbardziej potrzebujących obywateli w pokryciu części kosztów energii oraz rosnących cen żywności.

Dodatek osłonowy będzie przyznawany na podstawie dwóch kryteriów dochodowych, co pozwoli prawidłowo oszacować koszty całego systemu. Jednocześnie obowiązywać będzie tzw. zasada złotówka za złotówką, co oznacza, iż dodatek osłonowy będzie przyznawany nawet po przekroczeniu kryterium dochodowego, a kwota dodatku będzie pomniejszana o kwotę przekroczenia. Minimalna kwota wypłacanych dodatków osłonowych będzie wynosić 20 zł. Poniżej 20 zł kwota dodatku osłonowego nie będzie wypłacana. Na czas wypłaty dodatku osłonowego tj. na 2022 r. zawieszona jest wypłata dodatków energetycznych, ponieważ dodatki osłonowe w szerszym zakresie i w sposób kompleksowy niż obecne rozwiązania wspomogą odbiorców wrażliwych energii elektrycznej, którym przysługiwał dodatek energetyczny. Przyjęcie powyższej zasady pozwoli na adekwatnie proporcjonalne wsparcie także gospodarstw

domowych, które nieznacznie przekroczą przyjęte progi kryteriów dochodowych. Przyjęte kryteria dochodowe nowego dodatku pozwolą objąć różne grupy beneficjentów znajdujących się w trudniejszej sytuacji materialnej. Przykładowo obejmą emerytów ze świadczeniem poniżej minimalnej emerytury czy emerytów i rencistów ze świadczeniem równym najniższej emeryturze, co pozwoli częściowo pokryć płatności z tytułu energii elektrycznej tym odbiorcom, którzy ze względu na niskie dochody są zagrożeni ubóstwem energetycznym w zakresie, w jakim ubóstwo energetyczne pokrywa się z ubóstwem dochodowym. Należy wskazać, że osoby te wymagają szczególnej opieki, gdyż często ze względu na swój wiek, stan zdrowia czy samotność mają trudności z samodzielnym egzystowaniem, a ponoszone wydatki za energię elektryczną oraz wydatki związane z zakupem żywności wpływają znacząco na ich budżet domowy. Udzielenie pomocy finansowej w formie dodatku osłonowego pozwoli poprawić ich sytuację życiową oraz zwiększy ich poczucie bezpieczeństwa w zaspokojeniu podstawowej potrzeby życiowej dostępu do energii elektrycznej i zakupu żywności.

Wydzielenie kryteriów dochodowych w podziale na gospodarstwa jednoosobowe i wieloosobowe i zróżnicowanie stawek dodatku ma szczególne znaczenie w obliczu dynamicznie zmieniających się cen energii oraz wzrostu cen żywności, bowiem rodziny wielodzietne w największym stopniu będą narażone na problemy związane z opłacaniem rachunków za energię elektryczną i pokryciem zwiększających się kosztów żywności. Rodziny te, z racji większego zużycia energii, związanego także ze zmianą sposobu życia w wyniku pandemii Covid-19 (praca i nauka zdalna) oraz większymi obciążeniami budżetu gospodarstw domowych, potrzebują większego wsparcia w tym zakresie. Wiele rodzin wielodzietnych mimo dużego wsparcia programami socjalnymi boryka się jednak z problemami finansowymi, które nie tylko obniżają standard ich życia, ale mogą także być przyczyną wykluczenia społecznego w środowisku lokalnym. Ubóstwo dochodowe jest więc dla nich nie tylko problemem materialnym, ale i społecznym. Objęcie dodatkami osłonowymi takich rodzin pozwoli więc skutecznie wesprzeć ich sytuację materialno-bytową i socjalną, co wpłynie na jakość ich życia. Dodatkowo będzie on również stanowił wsparcie w tym trudnym okresie, jakim jest pandemia Covid-19.

Należy zaznaczyć, iż zaproponowane kryteria dochodowe obejmą także beneficjentów pomocy socjalnej, którzy są jednocześnie bardzo zagrożeni ubóstwem energetycznym. Niskie dochody tych osób wpływają bezpośrednio na jakość ich życia i sprawiają, że ciężko im funkcjonować w społeczeństwie, ze względu na trudną sytuację finansowo-materialną. Bardzo często takie osoby mają problem nie tylko z opłacaniem rachunków za energię elektryczną, ale także z zaspokojeniem innych podstawowych potrzeb życiowych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania (żywność, ubrania). Pomoc w postaci przyznania takim osobom, spełniających założone kryteria dochodowe dodatku osłonowego wpłynie pozytywnie na ich budżety i zwiększy ich poczucie bezpieczeństwa oraz dostęp do podstawowej usługi użyteczności publicznej jaką jest energia elektryczna. Wskazane progi dochodowe korelują również z kryteriami dochodowymi do dofinansowania w ramach Programu Czyste Powietrze. Podstawowym celem tego Programu jest walka ze smogiem, poprawa jakości powietrza oraz wzrost efektywności energetycznej, co przekłada się nie tylko na jakość życia poszczególnego beneficjenta niniejszego Programu, ale również całego społeczeństwa. Dodatkowo Program Czyste Powietrze przyczynia się do redukcji ubóstwa energetycznego w Polsce.

Wprowadzenie dodatku osłonowego wpłynie na znaczące zwiększenie ilości składanych wniosków. Aby zmniejszyć obciążenie obsługowe po stronie urzędów gmin zaproponowano, aby dodatek osłonowy był wypłacany dwa razy do roku, tj. pierwsza rata do 31 marca 2022 r. i druga rata do 2 grudnia 2022 r. Dodatek osłony przysługuje za okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r.

Wzór wniosku o wypłatę dodatku osłonowego jest określany w drodze uchwały przez radę gminy. Zapewnia to gminom swobodę i elastyczność w jego przygotowaniu, modyfikowaniu, a także daje możliwość opierania się na już istniejących wzorach – np. wniosku z programu Czyste Powietrze.

W przepisach dokonano podziału na 4 grupy gospodarstw domowych, którym przyznawane będą dodatki osłonowe w różnej wysokości. Ma to na celu lepsze ukierunkowanie pomocy i objęcie większą ochroną rodzin wielodzietnych, częściej znajdujących się w trudniejszej sytuacji materialno-bytowej.

W projekcie ponadto proponuje się wzmocnienie ochrony odbiorcy wrażliwego także postanowieniami o charakterze niefinansowym, do których należy zaliczyć:

- zastosowanie rozwiązania alternatywnego polegającego na zakazie wstrzymania dostaw energii elektrycznej odbiorcy wrażliwemu, w przypadku gdy posiada on zaległości w płatnościach za energię elektryczną, w tzw. miesiącach zimowych, określonych w przepisach ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611, z późn. zm.), tj. w okresie od dnia 1 listopada do dnia 31 marca każdego roku, w soboty, w dni uznane ustawowo za wolne od pracy w rozumieniu ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1920) i w dni poprzedzające ten dni;

- zapewnienie możliwości zwrócenia się w każdym czasie przez odbiorcę wrażliwego energii elektrycznej i paliw gazowych, a także przez odbiorcę energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, który jest stroną umowy kompleksowej albo umowy sprzedaży energii elektrycznej, jeżeli odbiorca ten lub członek jego gospodarstwa domowego jest osobą objętą opieką długoterminową w warunkach domowych, w związku z przewlekłą niewydolnością oddechową, wymagającą wentylacji mechanicznej, z wnioskiem do sprzedawcy energii albo paliw gazowych o zastosowanie programu wsparcia wobec zaległych i bieżących należności za energię elektryczną albo paliwa gazowe lub świadczone usługi, zwanego dalej „programem wsparcia”. Program ten może obejmować:

1) zawarcie umowy w sprawie zaległych i bieżących należności za energię elektryczną, albo paliwa gazowe lub świadczone usługi obejmującej: odroczenie terminu ich płatności, rozłożenie na raty, umorzenie, lub odstąpienie od naliczania odsetek za nieterminową zapłatę;

2) zawieszenie postępowania egzekucyjnego należności za energię elektryczną, albo paliwa gazowe lub świadczone usługi;

3) inne formy wsparcia odbiorcy stosowane przez sprzedawcę energii albo sprzedawcę paliw gazowych.

Rozwiązanie to ma zapobiec popadnięciu w niewypłacalność w sytuacji, w której odbiorca wrażliwy ze względu na problemy, w tym finansowe, nie może uregulować zaległości, a także wie, iż nie będzie mógł uregulować na czas bieżących płatności za energię elektryczną lub świadczone usługi. We wniosku do przedsiębiorstwa energetycznego odbiorca powinien zaproponować rozwiązanie, przedkładając jednocześnie wymagane ustawą dokumenty potwierdzające posiadanie statusu odbiorcy wrażliwego lub w przypadku odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, który jest stroną umowy kompleksowej albo umowy sprzedaży energii elektrycznej, jeżeli odbiorca ten lub członek jego gospodarstwa domowego jest osobą objęta opieką długoterminową w warunkach domowych, w związku z przewlekłą niewydolnością oddechową, wymagającą wentylacji mechanicznej – kwalifikację do objęcia opieką w warunkach domowych. Sprzedawca jest obowiązany do rozpatrzenia wniosku odbiorcy w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku i poinformowania odbiorcy o zastosowanym rozwiązaniu. Projekt umożliwia sprzedawcom energii elastyczne podejście do każdego odbiorcy, poprzez możliwość wybrania najbardziej adekwatnej formy wsparcia.

Ponadto zaproponowano, aby ubóstwo energetyczne definiować w sposób, jaki został zaprezentowany przy realizacji projektu „Wsparcie techniczne zdefiniowania, mierzenia i monitorowania ubóstwa energetycznego w Polsce”, wykonanego przez IBS, E&Y w 2018 r. dla Komisji Europejskiej we współpracy z Ministerstwem Energii. W projekcie ustawy zaproponowano następującą definicję: „*Ubóstwo energetyczne oznacza sytuację, w której gospodarstwo domowe prowadzone przez jedną osobę lub przez kilka osób wspólnie w samodzielnym lokalu mieszkalnym lub w budynku, w którym nie jest wykonywana działalność gospodarcza związana z jego prowadzeniem, nie jest w stanie zapewnić sobie wystarczającego poziomu ciepła, chłodu, oświetlenia i energii elektrycznej do zasilania urządzeń, w wyniku połączenia niskich dochodów, wysokich wydatków na cele energetyczne i niskiej efektywności energetycznej.*”.

Powyższa definicja jest w ocenie projektodawców najbardziej rekomendowaną, ze względu na jej ogólny i uniwersalny charakter, który pozostawia możliwość doprecyzowania i zawężania kryteriów definicji dla poszczególnych programów wsparć w przyszłości w zależności od celu ich zastosowania.

W efekcie taka regulacja zapewni odbiorcom końcowym większą ochronę oraz pozwoli na uruchomienie wobec nich mechanizmów pomocowych określonych m.in. na gruncie projektowanej ustawy.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Rozwiązania stosowane w zakresie narzędzi na rzecz niwelowania skutków gwałtownych wzrostów cen energii oraz wsparcia odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej.

- **Hiszpania:**

W celu walki z drastycznymi podwyżkami cen prądu Rząd Hiszpański zdecydował się na obniżenie podatku VAT z 21% na 10% za energię elektryczną (dotyczy konsumentów, których zużycie nie przekracza 10 kilowatów mocy zakontraktowanej. Warunkiem jest także to, że średni koszt miesięczny za energię tych konsumentów przekracza 45 euro/MWh). Dodatkowo planowane jest tymczasowe obniżenie stawek podatków na energię elektryczną z 5,1% do 0,5 % - specjalnego podatku od produkcji energii elektrycznej (płaconego przez podmioty zanieczyszczające środowisko)

Hiszpania wprowadziła dopłatę opałową w formie czeków dla najuboższych (czek opałowy). Został on już zatwierdzony na mocy rządowego dekretu, a jego wypłacanie rozpocznie się w grudniu 2021 r. Średnia wartość czeku opałowego wyniesie ok. 90 euro na miesiąc, jednak w przypadku najbiedniejszych rodzin jego wysokość może dojść do 124 euro. Wartość dopłaty będzie uzależniona od zamożności rodziny i liczby osób mieszkających w gospodarstwie domowym, a także od średnich temperatur powietrza w poszczególnych regionach kraju.

- **Czechy:**

W celu zniwelowania negatywnych skutków wzrostu cen energii elektrycznej czeski rząd chce wspomóc gospodarstwa domowe poprzez obniżenie podatku VAT za energię elektryczną - w listopadzie i grudniu odbiorcy zapłacą zerową stawkę podatku VAT zamiast stawki 21%.

- **Niemcy:**

Na mocy specjalnego rozporządzenia dostawcy elektryczności i gazu mogli stosować wstecznie od początku 2020 r. obniżony od 1 lipca na całe drugie półrocze podatek VAT.

Dodatkowo Niemcy planują obniżkę niemal o połowę (o 42,7% - do 3,723 eurocenta za 1 kWh) opłaty pobierane od konsumentów dla wsparcia OZE. Dzięki temu gospodarstwo domowe, zużywające rocznie 4000 kWh energii,

mogłoby na tym zaoszczędzić 132 euro rocznie. W praktyce wysokie ceny hurtowe energii i rosnące opłaty sieciowe spowodują, że ulga nie będzie znacząco odczuwalna.

- **Francja:**

Rząd Francji zapowiedział dodatki, które mają zrekompensować rosnące rachunki. Osoby, które zarabiają miesięcznie mniej niż 2 tys. euro netto, otrzymają jednorazowo 100 euro tzw. dodatku inflacyjnego. Dodatek zostanie automatycznie wypłacony kwalifikującym się do tego pracownikom, samozatrudnionym, bezrobotnym i emerytom; w sumie ze świadczenia skorzysta 38 mln mieszkańców Francji.

- **Grecja:**

Rząd Grecji będzie dopłacał gospodarstwom domowym do rachunków. Subsidia mają wynieść 30 euro na MWh, ale tylko za pierwsze 300 kWh zużyte comiesięcznie przez dane gospodarstwo. Co oznacza co miesiąc 9 euro dopłaty do rachunku za samą energię. Dopłaty wyniosą co najmniej 150 mln euro i zostaną sfinansowane ze specjalnego funduszu na transformację, na który trafiają wpływy ze sprzedaży uprawnień do emisji CO₂. Dodatkowo największa firma energetyczna PCC, w 51% państwowa, ma rozszerzyć politykę rabatową, tak aby rabaty wraz z państwowym wsparciem w pełni zrównoważyły podwyżki gospodarstwom domowym zużywającym miesięcznie do 600 kWh.

Pojęcie odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej na gruncie regulacji prawnych lub ich projektów w krajach członkowskich Unii Europejskiej jest różnicowane przede wszystkim z uwagi na kryterium wysokości dochodu. Kryteria te różnią się jednak w zależności od kraju, często definiując termin odbiorcy wrażliwego na w zależności od względów zdrowotnych czy wieku odbiorców końcowych.

Ważnym elementem projektowanej regulacji, w zakresie tej kategorii odbiorców, jest zakaz wstrzymywania dostaw energii elektrycznej w przypadku gdy posiada on zaległości w płatnościach za energię elektryczną w tzw. miesiącach zimowych. Większość państw UE przed wstrzymaniem dostaw stosuje procedury ostrzegawcze, które dają odbiorcom dodatkowy czas na uregulowanie zaległych płatności. Najbardziej rozpowszechnionym mechanizmem jest pisemne przypomnienie o konsekwencjach braku płatności oraz wcześniejsze powiadomienie o wstrzymaniu dostaw energii. Częstym zabiegiem jest także zakaz wstrzymywania dostaw energii w określone dni lub pory roku oraz w przypadku zaistnienia szczególnych okoliczności, np. gdy zdrowie lub życie odbiorcy jest w znacznym stopniu zależne od działania specjalistycznej aparatury medycznej wymagającej stałego, nieprzerwanego dostępu do energii elektrycznej¹.

W Słowenii warunki kwalifikacji odbiorcy jako odbiorcy wrażliwego dotyczą nie tylko jego bieżącej sytuacji finansowej, ale również innych okoliczności społecznych oraz warunków życia, przez które odbiorca nie ma możliwości zapewnienia innego źródła energii elektrycznej generującego takie same lub niższe koszty zużycia. W ramach ochrony odbiorców wrażliwych przewidziano następujące rozwiązania: przede wszystkim operator nie może wstrzymać dostaw energii elektrycznej dla odbiorcy wrażliwego ani ograniczyć ilości energii elektrycznej poniżej poziomu, który jest ze względu na okoliczności takie jak pora roku, stan zdrowia i inne, niezbędny dla życia i zdrowia odbiorcy oraz osób z nim przebywających. Co więcej, przed planowanym wstrzymaniem dostaw operator systemu dystrybucyjnego ma obowiązek informacyjny względem odbiorcy w zakresie m.in. możliwości zastosowania awaryjnego zasilania².

Rozwiązania stosowane w zakresie ubóstwa energetycznego

Projekt przewiduje wprowadzenie definicji ubóstwa energetycznego o ogólnym i uniwersalnym charakterze, który pozostawia możliwość doprecyzowania i zawężania kryteriów definicji dla poszczególnych programów wsparć w przyszłości w zależności od celu ich zastosowania.

Samo monitorowanie zjawiska ubóstwa energetycznego jest już prowadzone w Polsce i od 2020 r. zawierane jest w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie planu badań statystyki publicznej, w badaniu 1.44.04 - Badanie zużycia paliw i energii w gospodarstwach domowych. Prowadzącym badanie jest Prezes Głównego Urzędu Statystycznego oraz minister właściwy do spraw energii. W wyniku badania uzyskiwane są wskaźniki mierzące zjawisko ubóstwa energetycznego, publikowane na stronie internetowej ministra właściwego do spraw energii oraz w wydawanej co 3 lata publikacji GUS „Zużycie energii w gospodarstwach domowych”.

Dobór ww. wskaźników należy do decyzji poszczególnych państw. W przypadku Polski zaproponowane zostały one w ramach projektu „Wsparcie techniczne zdefiniowania, mierzenia i monitorowania ubóstwa energetycznego w Polsce”, wykonanego przez IBS, E&Y w 2018 r. dla Komisji Europejskiej we współpracy z Ministerstwem Energii. Wskaźniki te są wykorzystywane m.in. przez Europejskie Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego (EU Energy Poverty Observatory) oraz przez inne państwa europejskie (np. Wielka Brytania).

¹ ACER Market Monitoring Report 2018 –Consumer Empowerment Volume, 30.10.19

² <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/116549> Ustawa energetyczna 24.02.2014 (Słowenia)
<https://www.energypoverty.eu/measure-policy/disconnection-protection-vulnerable-households>

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Sprzedawcy energii elektrycznej	153	URE https://www.ure.gov.pl/pl/energia-elektryczna/charakterystyka-rynku/9659,2020.html	- zakaz wstrzymywania dostaw energii elektrycznej odbiorcom wrażliwym w tzw. okresie zimowym, - obowiązek prowadzenia programu wsparcia w związku z zaległymi należnościami za energię elektryczną lub świadczone usługi.
Sprzedawcy gazu ziemnego	48	URE https://www.ure.gov.pl/pl/paliwa-gazowe/charakterystyka-rynku/9662,2020.html	- zakaz wstrzymywania dostaw gazu ziemnego odbiorcom wrażliwym w tzw. okresie zimowym, - obowiązek prowadzenia programu wsparcia w związku z zaległymi należnościami za gaz ziemny lub świadczone usługi.
Operatorzy Systemów Dystrybucyjnych	183	Sprawozdanie z działalności Prezesa URE w 2020 r.	- zakaz wstrzymywania dostaw energii elektrycznej odbiorcom wrażliwym w tzw. okresie zimowym
Odbiorcy wrażliwi energii elektrycznej (beneficjenci dodatku mieszkaniowego)	214 643	GUS Bank Danych Lokalnych – dane za 2020 r. https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tablica	- ochrona odbiorców wrażliwych poprzez wprowadzenie mechanizmów niefinansowego wsparcia (zakaz wstrzymywania dostaw energii elektrycznej dla odbiorcy wrażliwego w przypadku gdy posiada on zaległości w płatnościach za energię elektryczną w tzw. miesiącach zimowych oraz możliwość skorzystania z programu wsparcia wobec zaległych i bieżących należności za energię elektryczną lub świadczone usługi)
Potencjalni beneficjenci dodatku osłonowego	6 844 885	Na podstawie danych z Badania Budżetów Gospodarstw Domowych GUS.	Poprawa sytuacji materialno-bytowej, niwelacja wzrostu cen energii i żywności z powodu inflacji oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa odbiorców dodatku osłonowego.
Inni odbiorcy końcowi energii elektrycznej i gazu – potencjalni beneficjenci niefinansowych form wsparcia	b.d.		- ochrona odbiorców energii elektrycznej wymagających wentylacji mechanicznej oraz odbiorców wrażliwych paliw gazowych poprzez umożliwienie skorzystania z mechanizmów niefinansowego wsparcia

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt nie był przedmiotem prekonsultacji.

Projekt, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Na podstawie § 98 w zw. z § 99 ust 3 oraz § 92 uchwały nr 190 Rady Ministrów - Regulamin pracy Rady Ministrów projekt został skierowany bezpośrednio do rozpatrzenia przez Radę Ministrów w trybie obiegowym, z pominięciem etapu uzgodnień międzyresortowych, konsultacji publicznych i opiniowania oraz rozpatrzenia przez właściwe komitety wskazane w harmonogramie prac.

Z uwagi na zakres projektu, który nie dotyczy zadań związków zawodowych ani praw i interesów związków pracodawców, projekt nie podlega opiniowaniu przez reprezentatywne związki zawodowe ani przez reprezentatywne organizacje pracodawców.

Projekt nie podlega opiniowaniu przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, gdyż nie dotyczy spraw związanych z samorządem terytorialnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. z 2005 r. poz. 759).

Projekt nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i

innych instytucji dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.), wobec czego nie wymaga zaopiniowania przez RDS.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Pilne procedowanie oraz priorytetowe traktowanie projektowanej regulacji jest zasadne z uwagi na konieczność niezwłocznego wdrożenia instrumentów osłonowych zawartych w projekcie w związku z postępującym wzrostem cen energii i inflacji wpływającej na wzrost cen żywności oraz dynamiczną sytuacją na rynku.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2021 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1 2022	2 2023	3 2024	4 2025	5 2026	6 2027	7 2028	8 2029	9 2030	10 2031	<i>Łącznie (0-10)</i>
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem	-	4 100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 100
budżet państwa w tym środki uzyskane w drodze aukcji uprawnień do emisji	-	4 100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 100
	-											
	-											
JST	-											
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	-	4 100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 100
budżet państwa w tym środki uzyskane w drodze aukcji uprawnień do emisji	-	4 100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 100
JST	-											
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	Środki na wypłatę dodatków osłonowych pochodzić będą z budżetu państwa, w tym ze środków uzyskanych w drodze sprzedaży na aukcji uprawnień do emisji.											

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Proponowany limit wydatków z budżetu państwa na dodatki osłonowe w 2022 r. wynosi <u>4,1 mld zł</u>. Środki przeznaczone na wypłatę dodatków osłonowych pochodzić będą z budżetu państwa oraz ze sprzedaży (w drodze aukcji) uprawnień do emisji, o których mowa w ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2021 r. poz. 332 i 1047) – pomniejszając przychody Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji oraz przychody planowanego Funduszu Transformacji Energetycznej. W prognozie wydatków uwzględniono również koszty obsługi systemu przez gminy w wysokości 2% rocznie – <u>ok. 0,08 mld zł</u>. Koszty te, będą pokrywane przez budżet państwa.</p> <p>Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie podziału na 4 grupy gospodarstw domowych, ze zróżnicowanym poziomem wsparcia w postaci stawki dodatku osłonowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gospodarstwa 1 osobowe – wsparcie na poziomie 400 zł/rocznie; - gospodarstwa 2-3 osobowe – wsparcie na poziomie 600 zł/rocznie; - gospodarstwa 4-5 osobowe – wsparcie na poziomie 850 zł/rocznie; - gospodarstwa 6 i więcej osobowe – wsparcie na poziomie 1150 zł/rocznie. <p>Zaproponowanie 4 grup odbiorców ma na celu jak najlepsze dopasowanie przewidzianej w ustawie pomocy do potrzeb beneficjentów. Stworzenie grupy dla gospodarstw 6 i więcej osobowych, pozwoli na objęcie większą ochroną rodzin wielodzietnych, częściej znajdujących się w trudniejszej sytuacji materialno-bytowej. Odpowiada to potrzebom społecznym i wpisuje się w program wsparcia rodzin, a kwota dodatku będzie miała znaczący wpływ na domowy budżet.</p>
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki											
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1 2022	2 2023	3 2024	4 2025	5 2026	6 2027	7 2028	8 2029	9 2030	10 2031	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2020 r.)	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby niepełnosprawne i osoby starsze (wypłaty dodatku osłonowego)	-	4 100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 100
	Łącznie	-	4 100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 100
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projektowana regulacja, w celu zagwarantowania kompleksowej ochrony odbiorców wrażliwych niefinansowymi mechanizmami, wprowadza obowiązek funkcjonowania w ramach działalności sprzedawców energii i paliw gazowych „programu wsparcia” – rozwiązań alternatywnych obejmujących m.in. zakaz wstrzymywania dostaw energii elektrycznej we wskazanych szczegółowo w projekcie terminach. Jednocześnie w projekcie ustawy umożliwiono sprzedawcom energii elastyczne podejście do każdego odbiorcy wrażliwego, poprzez możliwość wybrania najbardziej adekwatnej formy wsparcia.											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	Przedsiębiorstwa energetyczne												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projektowana regulacja będzie miała pozytywny wpływ na obywateli, rodzinę oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby niepełnosprawne i osoby starsze, przez wprowadzenie dodatku osłonowego wspierającego budżety najbardziej potrzebujących i odczuwających skutki inflacji obywateli oraz poprzez wzmocnienie ochrony odbiorców wrażliwych energii elektrycznej oraz odbiorców wrażliwych paliw gazowych mechanizmami niefinansowego wsparcia.											

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

W ramach projektu ustawy planowane jest wprowadzenie nowej formy wsparcia dla części gospodarstw domowych, w postaci dodatku osłonowego, którego obsługa realizowana będzie przez gminy.

9. Wpływ na rynek pracy

Brak przewidywanego wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne: ...	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
---	--	---

Omówienie wpływu	<p>Za sprawą proponowanych uregulowań zmieni się sytuacja ok. 52% gospodarstw domowych (6,84 mln), które będą uprawnione do otrzymania dodatku osłonowego, a także sytuacja odbiorców wrażliwych energii elektrycznej oraz paliw gazowych, którzy dodatkowo chronieni będą za pomocą narzędzi niefinansowego wsparcia. Ponadto gospodarstwa domowe będą mogły korzystać z dodatkowego wsparcia w ramach różnych programów także lokalnych w związku z wprowadzeniem definicji ubóstwa energetycznego.</p> <p>Projektowana regulacja ma na celu pomoc mieszkańcom Polski w trudnej sytuacji materialno-bytowej związanej z rosnącymi cenami energii oraz wzrostem cen żywności poprzez wprowadzenie dodatku osłonowego.</p>
------------------	--

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Zgodnie z art. 14 projektu ustawy proponuje się, aby weszła ona w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów art. 4, art. 6 pkt 1 w zakresie dodawanego art. 5ga oraz art. 6 pkt 2, które wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu nastąpi na dwóch poziomach. Projekt ustawy wprowadza obowiązek gmin do przedstawienia wojewodzie, w terminie do 15. dnia miesiąca następującego po kwartale, rozliczenie dotacji w sposób określony na gruncie niniejszej regulacji. Jednocześnie ten sam przepis wprowadza obowiązek wojewodów do przedstawienia ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych zbiorczego rozliczenia dotacji do końca miesiąca następującego po każdym kwartale. Wprowadzenie tego rodzaju obowiązków pozwala na pozyskanie informacji o skuteczności funkcjonowania mechanizmów wprowadzonych na gruncie ustawy oraz poziomu wykorzystywania dodatku osłonowego.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia

w sprawie informacji o dodatku osłonowym

Na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia ... 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób przekazywania oraz wzór informacji o dodatku osłonowym oraz o prawie do złożenia wniosku o jego wypłatę, udzielanej przez sprzedawcę paliw gazowych i sprzedawcę energii elektrycznej.

§ 2. 1. Informacja o dodatku osłonowym oraz o prawie do złożenia wniosku o jego wypłatę jest przekazywana w formie odrębnego załącznika dołączanego do każdej faktury za paliwa gazowe i faktury za energię elektryczną.

2. Wzór informacji, o której mowa w § 1, określa załącznik do rozporządzenia.

§ 3. 1. Informacja zamieszczona w załączniku, o którym mowa w § 2 ust. 1, jest przejrzysta i zrozumiała, w szczególności dla osób, u których stwierdzono całkowitą lub częściową niezdolność do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albo legitymujących się znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

2. Informacja umieszczona w załączniku, o którym mowa w § 2 ust. 1, nie może zajmować więcej niż 75 % powierzchni kartki.

§ 4. Informacja, o której mowa w § 2 ust. 1, zawiera informacje o progach dochodowych, które umożliwiają ubieganie się przez odbiorcę paliw gazowych lub energii elektrycznej w gospodarstwie domowym o wypłatę dodatku osłonowego.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER KLIMATU I
ŚRODOWISKA

¹⁾ Minister Klimatu i Środowiska kieruje działem administracji rządowej – energia, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska (Dz. U. poz. 1949).

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Klimatu i Środowiska
z dnia
(poz.)

WZÓR INFORMACJI O DODATKU OSŁONOWYM ORAZ O PRAWIE DO ZŁOŻENIA WNIOSKU O JEGO
WYPŁATĘ

Opłać swoje rachunki z pomocą
dodatku osłonowego Rządowej
Tarczy Antyinflacyjnej.

Rządowe wsparcie jest skierowane
do gospodarstw domowych
o średnich i niskich dochodach.

Sprawdź tabelkę obok. ➔

liczba osób w gospodarstwie domowym	progi dochodu (na osobę miesięcznie)	wysokość dodatku osłonowego (w skali roku)
1	do 2100 zł	400 zł
2-3	do 1500 zł	600 zł
4-5		850 zł
6 i więcej		1150 zł

obowiązuje zasada "dotówka za złotówkę"

Zgłoś się do ośrodka pomocy społecznej w Twojej okolicy i złóż wniosek, żeby skorzystać z **dodatku osłonowego**

UZASADNIENIE

1. Uzasadnienie

Ustawa o dodatku osłonowym wprowadza na rzecz najuboższych gospodarstw domowych wsparcie finansowe w postaci dodatku osłonowego. W celu zapewnienia obywatelom jak najlepszej informacji o dostępności dodatku, o warunkach ubiegania się o niego oraz o zasadach jego przyznawania celowe jest wprowadzenie rozporządzenia, które określi sposób przekazywania oraz wzór informacji udzielanej przez sprzedawcę paliw gazowych lub energii elektrycznej o prawie ubiegania się o dodatek osłonowy.

2. Wejście w życie

Projektowane rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

3. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

4. Notyfikacja

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

5. Wpływ na mikro przedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców

Projekt rozporządzenia nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej i nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

6. Konsultacje projektu

Projekt przedmiotowej regulacji, zgodnie z wymogami określonymi w art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 o działalności lobbingskiej w procesie stosowania prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie informacji o dodatku osłonowym Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Klimatu i Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Piotr Dziadzio – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Anna Bednarska Naczelnik Wydziału Rynku Detalicznego i Sieci Inteligentnych w Departamencie Elektroenergetyki i Gazu e-mail: anna.bednarska@mos.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>Źródło Decyzja PRM/RM</p> <p>Nr w Wykazie prac</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Ustawa o dodatku osłonowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw wprowadza na rzecz najuboższych gospodarstw domowych wsparcie finansowe w postaci dodatku osłonowego. Konieczne jest zapewnienie odpowiedniej informacji o tym dodatku.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

W celu zapewnienia obywatelom jak najlepszej informacji o dostępności dodatku osłonowego, o warunkach ubiegania się o niego oraz o zasadach jego przyznawania celowe jest uregulowanie w rozporządzeniu sposobu przekazywania oraz wzoru informacji udzielanej przez sprzedawcę paliw gazowych lub energii elektrycznej o prawie ubiegania się o dodatek osłonowy.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Sprzedawcy energii elektrycznej	153	URE https://www.ure.gov.pl/pl/energia-elektryczna/charakterystyka-ryнку/9659,2020.html	- zakaz wstrzymywania dostaw energii elektrycznej odbiorcom wrażliwym w tzw. okresie zimowym, - obowiązek prowadzenia programu wsparcia w związku z zaległymi należnościami za energię elektryczną lub świadczone usługi.
Sprzedawcy gazu ziemnego	48	URE https://www.ure.gov.pl/pl/paliwa-gazowe/charakterystyka-ryнку/9662,2020.html	- zakaz wstrzymywania dostaw gazu ziemnego odbiorcom wrażliwym w tzw. okresie zimowym, - obowiązek prowadzenia programu wsparcia w związku z zaległymi należnościami za gaz ziemny lub świadczone usługi.
Potencjalni	6 844 885	Na podstawie danych	Poprawa sytuacji materialno-bytowej,

ceny stałe z 2020 r.)	małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby niepełnosprawne i osoby starsze (wyłącznie dodatek osłonowego)	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Łącznie	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Nie dotyczy											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	Przedsiębiorstwa energetyczne												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Pozytywny, zwiększenie dostępnych informacji											

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegółowo w odwrotnej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne: ...

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne: ...

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Brak przewidywanego wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne: ...	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	<p>Za sprawą proponowanych uregulowań zmieni się sytuacja ok. 62% gospodarstw domowych (4.84, mln), które będą uprawnione do otrzymania dodatku osłonowego, a także sytuacja odbiorców wrażliwych energii elektrycznej oraz paliw gazowych, którzy dodatkowo chronieni będą za pomocą narzędzi niefinansowego wsparcia. Ponadto gospodarstwa domowe będą mogły otrzymywać dodatkowe wsparcie w ramach różnych programów w związku z wprowadzeniem definicji ubóstwa energetycznego. Projektowana regulacja ma na celu pomoc mieszkańcom Polski w trudnej sytuacji materialno-bytowej związanej z rosnącymi cenami energii oraz wzrostem cen żywności poprzez wprowadzenie dodatku osłonowego.</p>	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie dotyczy.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Nie dotyczy.		